

Kohinoor ox, de verborgen edelsteen

Door Karel de Lange

Kohinoor ox werd geboren in 1931 op de stoeterij Inocenzdvor van Prins Odescalschi in Ilok, Joegoslavië. Dat land telde voor oorlog een aantal zeer gerenommeerde Araberstoeterijen die helaas door de oorlog grotendeels verdwenen zijn. Ook de invloedrijke Shagya-Araber hengst Lapis was in Joegoslavië gefokt.

Kohinoor ox is een zeer goed gemodelleerde en evenwichtig gebouwde hengst die genoemd werd om zijn goede temperament. De harmonische lijnen en vormen lopen vloeiend in elkaar over waarbij het zwaarte (diepste) punt in het midden ligt. Let ook op het zeer goedgepaste front met het hooggelegen boeggewricht, de schuine schouder en de grote hoek in het ellebooggewricht. Hij staat daarbij ook over veel bodem.

In 1936 werd Kohinoor ox verkocht aan het Landgestüt Traventhal, een paar kilometer ten zuiden van Bad Segeberg, in Schleswig Holstein, Duitsland. De bedoeling was hem in te zetten voor de Trakehnerfokkerij. Aangezien de fokleiding o.l.v. Landstallmeister Dr. Ehlert, naar aanleiding van de evaluatie na de OS van 1936, besloten had om een aantal eersteklas Arabische hengsten breed in te zetten en de Trakehner paarden weer meer van de evenwichtige Arabische kenmerken (fysiek en mentaal) mee te geven. Voor dat doel werden naast de

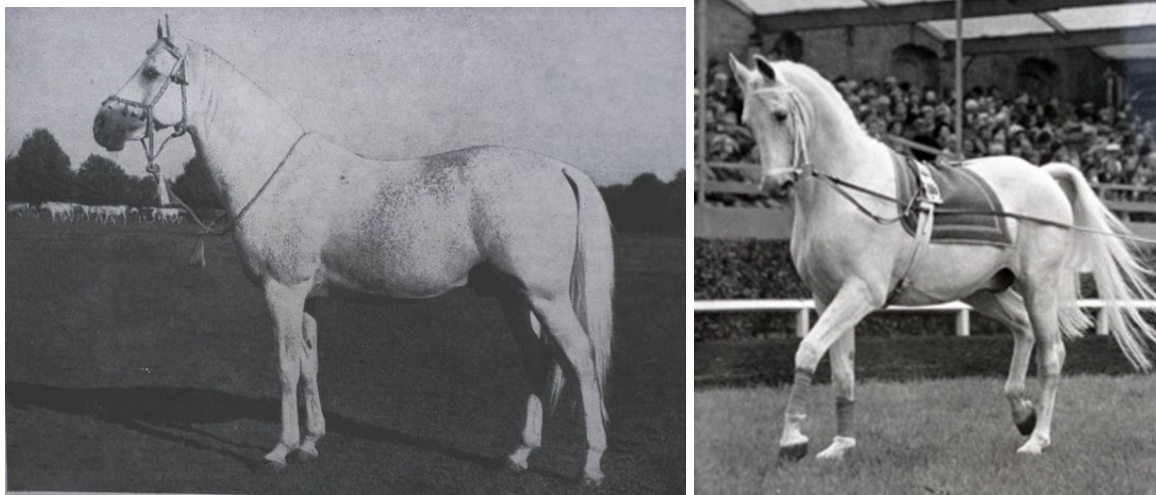
hengsten Fetysz ox, Lowelas ox, Adamas ox en Harun al Rachid ShA ook de Arabische Volbloedmerries Dongola ox, Galukopis ox, Khaza ox, en Czeska ox aangekocht. Door de aankoop van Landstallmeister Dr. Grote van het Landgestüt Traventhal werd Kohinoor ox echter niet voor Trakehnen maar voor Holstein ingezet. Helaas zette de 2^e wereldoorlog een lelijke streep door deze plannen en is er weinig meer van deze ver ingrijpende fokkerijdoelstellingen terechtgekomen. Het handjevol paarden dat echter nog wel uit de fokkerij met deze Arabische hengsten en merries is voortgekomen heeft zich als een computervirus door de Duitse rijpaardfokkerijen verspreid en staan ze nu aan de wieg van Duitslands huidige beste hengsten en internationale sportpaarden.

Beperkte invloed met een enorme impact

Na de goede ervaringen met Amurath ShA 1896 lag het voor de hand dat men in Holstein opnieuw gebruik wilde maken van de Arabische genen en daarvoor had Landstallmeister Dr. Grote, Landstallmeister van het Gestüt Traventhal, zijn oog laten vallen op de bruine Kohinoor ox. Aangezien de Holsteiner boerenfokkers de voorkeur gaven aan bruin boven schimmel. Kohinoor ox werd door Dr. Grote beschreven als een hengst met veel expressie en een zeer edel hoofd met grote ogen. Een hengst met een imponerend voorkomen, goede schouder en een goede breedte en diepte. Zijn rug is iets diep maar goedgewelfd en hij had een zeer correct en hard fundament. De gangen waren hoog en lichtvoetig en zijn zeer goede temperament werd geroemd. Ook was hij zeer sober in onderhoud. Hij leverde correcte, mooie paarden en sobere, typevolle fokmerries in het "Gleichgewicht". Voor het boerenwerk waren ze soms nog wel eens wat aan de lichte kant. Toch bleef het Holsteiner type bewaard en gaf hij de Holsteiner paarden vooral ras en bewegingen maar ook, zoals later bleek, prestaties mee. Om het Gestüt Traventhal na de oorlog van de broodnodige pecunia te voorzien, werd hij op 15-jarige leeftijd in 1946 met nog een paar andere hengsten aan een privéfokkerij verkocht.

Zijn pedigree is een verzameling van de beste Arabische genen die destijds fysiek en mentaal zorgvuldig op hun functionele kwaliteiten werden geselecteerd. Zijn vader is de zeer goed gemodelleerde Koheilan ox IV HU-04 van de Koheilan Adjuze DB – lijn die in Hannover via Kurde x door zijn zoon, de imponerende en goedverervende Kurier (Kurde x Detektiv) die in de moederlijn weer Amurath 1898 ShA voert, breed in de Hannoveraanse prestatielijnen vertegenwoordigd is. De zeer hooggewaardeerde Gazal- en Jussuf-lijnen vormen de moederlijn van deze

Koheilans. De moeder van Kohinoor komt weer uit de bekende Siglavi-lijn die via Joegoslavië een eigen lijn binnen de Lippizaners vormde.

Koheilan IV ox HU-04(I), de vader van Kohinoor, komt net als de imponerende Hannoveraanse Kurier (r) uit de Koheilan Adjuze DB-lijn.

Door de almaar toenemende oorlogshandelingen kwam de fokkerij praktisch helemaal stil te liggen in Duitsland. Het aantal kinderen van Kohinoor ox is dan ook maar heel beperkt en tijdens de oorlog zijn er ook vrij veel paarden verdwenen die niet meer te achterhalen zijn. Volgens Dr. Grote waren de merries beter dan de hengsten en juist daar ligt de grootste waarde van de Araberhengsten omdat uit wetenschappelijke onderzoeken van reeds in 1938 en recent wetenschappelijk onderzoek (Reiter Revue) onomstotelijk is vast komen te staan dat de merries genetisch een grotere invloed hebben dan de hengsten. Een ervaringsfeit waar serieuze fokkers en de bedoeïen al veel langer weet van hebben. Die deelden de merries daarom al naar merriestammen in.

Een merrieveulen krijgt van de moeder en van de vader elk 1 X-chromosoom, terwijl de hengstveulens het X-chromosoom alleen van de moeder en het Y-chromosoom van de vader ontvangen. Uit de laatste onderzoeken is vooral de aandacht gevestigd op het mitochondrieënaspect. Dit zijn celorganen die hoofdzakelijk als energieleverancier van de stofwisseling tekenen. Naast de in de celkern liggende genen bevatten ook de mitochondrieën ringvormig aangelegde erfelijke informatie. De meeste lichaamcellen bevatten ongeveer 10.000 mitochondrieën, die uitsluitend via de moeder worden doorgegeven. Bij gebruiksdieren zijn er duidelijke aanwijzingen dat de maternale vererving

voornamelijk kenmerken bevat, die -in combinatie met erfelijke facetten in de celkern- vooral de lichamelijke en het mentale prestatievermogen ondersteunen.

Laatrijp

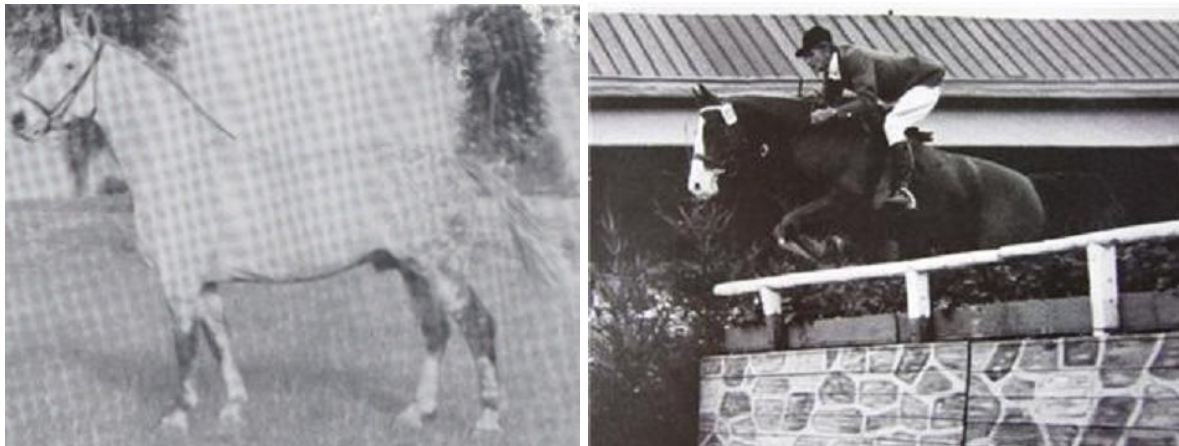
Daar komt nog eens bij dat de hengsten en merries met Arabergenen op driejarige leeftijd in vergelijking met de vroegrijpere warmbloeds nog echte pubers zijn en daarom door de fokleiders vaak onderschat worden. Ze zijn echter van vanwege hun schoonheid en zeer goede temperament gevraagd voor de sport en gaan daarom veelal voor de fokkerij verloren. Oberlandstallmeister Dr. Gustav Rau heeft hier in zijn boeken bij herhaling op gewezen en de fokleiders en fokkers voorgehouden dat de Arabergenen pas op veel latere leeftijd tot volle ontwikkeling komen. In die tijd werden de Araberhengsten grondig op hun karakter, veelzijdig – en werkwillegheid getest.

Op de staatsstoeterij Marbach (Baden Württemberg) werden de Araberhengsten, buiten het dekseizoen, dagelijks voor het landbouwwerk ingezet. Schwalm en Jack zijn beide zonen van de Arabische Volbloed Jason ox, de grootvader van de Oldenburgse kampioen in 1963, Chronos (Condor x Jason ox).

Via de goed verervende schimmel Lichtbote, zoon van de markante Lichtblick (v. Lorenzo I ingeteeld op Amurath ShA 1898), zijn de genen van Kohinoor ox in de vrouwelijke lijnen verspreid en staat hij nu aan de wieg van Holsteins beste hengst

van dit moment: Casall I. Kohinoors goedgekeurde zoon Kollmar (Kohinoor ox x Krieger) leverde volgens Dr. Grote forse paarden met harmonische lijnen en met veel gang. Maar via de moederlijn ook met veel aftekeningen en daar is men in Holstein niet erg gecharmeerd van. Zijn volle broer en bekende springpaard van na de oorlog Konus (Kohinoor ox x Krieger) was met dezelfde rijkelijke aftekeningen bedeed.

Links de markante Lichtblick, vader van de goedverervende Lichtbote, en rechts de met veel aftekeningen toebedeelde Konus (v. Kohinoor ox) die als zeer patent springpaard direct na de oorlog naam in Duitsland maakte.

Wereldranglijsten

Konus (Kohinoor ox x Krieger) was een zeer patente springer. Hij won 13 zware internationale jachtsparringparcoursen, het record hoogspringen van voor de oorlog en vele parcoursen op nationaal niveau en daarmee was hij het meeste winnende paard in de opkomende Duitse springsport van na de 2^e wereldoorlog. Volgens Landstallmeister Dr. Ernst Bilke in "Pferdepassion" bezat hij een onbegrensd springvermogen, was hij nooit ziek of kreupel en was hij opmerkelijk gehecht aan zijn verzorgers. De uitmuntende spring- en dressuurkwaliteiten die zoveel paarden met Arabergenen demonstreren heeft vooral met het evenwichtsmodel ("Das Gleichgewicht") van doen die ze van hun Shagya/Arabische voorouders hebben meegekregen. De inmiddels wereldberoemde 19-jarige Holsteiner hengst Casall I (Cascavelle x Lavall I) is daar een sprekend voorbeeld van. Op de Horse Telex-rankings was Casall I, met zijn vaste ruiter Rolf -Göran Bengtsson, in 2015 het beste springpaard van de wereld. Op de WBFSH-ranking van de best verervende hengsten staat Casall I vierde en op de Dynamic HorseTelex ranking staat hij (gerekend over de laatste 12 maanden) ook op de vierde plaats. Opvallend is ook dat uit de stam (2599) van Lavall I niet een sportpaard van betekenis is voortgekomen. Het kan niet anders maar de toevoeging van Kohinoor ox heeft

hier bij Lavall I voor een kentering gezorgd. Van de vier kinderen van Griet, de grootmoeder van Lavall I, behaalden drie van haar vier kinderen, 2 dochters en een ruin, het internationale springniveau.

Aan Lavall (l) links, met de meer neerwaartse romp, is de invloed van de grootvader de Engelse Volbloed Ladykiller xx met Scramento Song xx als vader van de moeder ook goed zichtbaar. Terwijl de moeder van Casall (r), de merrie Kira XVII (Lavall I x Raimond), veel sterker beïnvloed is door de Shagya/Arabische genen en dat is haar met de oplopende romp tussen de voorbenen ook aan te zien.

Herhaling van genen

De legendarische Casall heeft de genen van Kohinoor ox via de internationale springhengst Lavall I (Landgraf x Sacramento Song xx) verkregen en via de grootmoeder Maltia (Raimond x Korenbleem xx) werden daar de genen van Ramzes x en Amurath 1896 ShA aan toegevoegd. Met die herhaling van genen neemt niet alleen de schoonheid en harmonie toe maar vormen ze ook het succes van Casall I. Als springpaardenleverancier kan men niet om Casall heen. Ruim twintig van zijn kinderen lopen op Grand Prix-niveau. Bekende namen zijn onder andere Casello van Ludger Beerbaum, Christallo A LM van Julien Epailard, Chesall Zimequest van Simon Delestre en de KWPN-hengst Alicante, nu onder Jerome Guery. Casall heeft inmiddels 87 kinderen die zijn goedgekeurd bij verschillende stamboeken. In Nederland zijn dat Zavall VDL, Alicante, Dakota VDL, Broere Extase, Fabriano VDL en Casago. Op de hengstenkeuring in Holstein leverde Casall deze jaargang de premiehengst Cesul en daarnaast nog vijf andere goedgekeurde zonen: Cieran, Cantosano, Chocowee, Carbol en Castle Creek.

Een herhaling van de Arabergenen is in de uitstraling, die Casall etaleert, goed zichtbaar en dat gaat ook voor zijn goed gebalanceerde springtechniek op.

Toeval?

Voor de pessimisten zou je met Kohinoor ox in de pedigree van Casall nog van toeval kunnen spreken maar met zijn zoon, het internationale springpaard Oak Grove's Carlyle, die onder Rolf -Göran Bengtsson zeer succesvol is, gaat dat niet meer op. Oak Grove's Carlyle, die door Rolf geprezen wordt om zijn instelling en karakter en die volgens hem zo vader, zo zoon is, voert zowel aan vaderszijde als aan moederszijde de hengst Lavall I en dus ook 2x Kohinoor ox. Via Corrado I, de grootvader aan moederszijde, en via de overgrootmoeder Mekka komen daar Ramzes x en Amurath 1896 ShA weer ettelijke keren bij.

Links Castle Creek (Casall I x Carthago Z) en rechts Fabriano VDL (Casall I x Chin Chin) behoren o.a. tot de goedgekeurde zonen van Casall I. Zij voeren beide aan vaders- en aan moederszijde een substantieel percentage Shagya/Arabische genen en dat fenomeen weerspiegelt zich niet alleen in het ras en uitstraling maar ook in hun evenwichtige bouw en bewegingen.

Maar ook de twee KWPN- verrichtingskampioenen van dit jaar Jenssen VDL (Harley x Zirocco Blue) en Justice HL (Harley x Epilot) voeren de verborgen edelsteen Kohinoor ox in hun pedigree. Zelfs niet-kenners kunnen herkennen dat ook zij veel van hun evenwichtsmodel aan de Arabische genen in hun pedigree te danken hebben en zo schittert Kohinoor ox nu voort in de vitrines van de mondiale springsportjuwelen.

© 2017 Karel de Lange All rights reserved